

jük, nemsokára itthon is megjelenik a folytatás.

CSEPREGI JÁNOS

(Fordította N. Kiss Zsuzsa,
Európa Könyvkiadó, Budapest, 2007,
496 oldal, 2900 Ft)

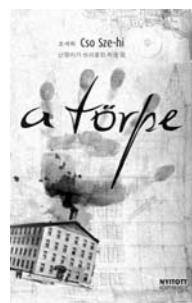
Cso SZE-HI: *A törpe*

Cso Sze-hi *A törpe* című kötete a koreai realista próza talán legmeghatározóbb alkotása. Sikere (több mint 150 kiadást élt meg hazájában) azzal magyarázható, hogy a koreai gazdasági csoda világával szembeállítja a mérhetetlen áldozatokot követelő és gyakorlatilag csak szenvedést hozó évtizedek mindennapjait. Cso Sze-hi az általánosan elfogadott és megszokott, boldogságot hirdető, a sikerekről számot adó művekkel szemben szereplői megpróbáltatásain keresztül mutatja be az újjáépítés, az iparosítás éveinek árnyoldalát.

A konfliktusok forrása a ki nem mondott, de folyamatosan szem előtt tartott törvények szabályozta társadalmi hierarchia szigorúsága és megkérdőjelezhetetlensége. A kötet szereplőinek csupán egy részét ismerhetjük meg névről (Jang-ho,

Jang-hi, Jun-ho és mások). A többi szereplő nevéből (Kacskaláb, Púpos, Részeges) egyértelműen kiolvasható a szerző általánosításra, karakterizálásra, meseszerűsítésre irányuló szándéka. A fordítók, Kim Bo-guk és Vargha Katalin utószava szerint „A mesebeli technika és metaforikus kifejezőmód, a mondani-való gyerekmesébe ágyazása volt az egyik lehetséges mód, amellyel ki lehetett kerülni a korszakbeli erős cenzúrát”.

A Törpe és családja egészen addig hajlandó eljátszani (elszenvedni) az évszázadok óta rájuk osztott szerepet, a zokszó nélkül éjjel-nappal dolgozóké, míg világossá nem válik számukra, hogy a gazdasági és társadalmi elit már rég feladta a kollektívizmus eszméjét. A kötet egyik fő problémaköre a lakhatási joghoz kötődik, egy olyan fogalomhoz, amely az európai olvasónak nem sokat mond, ám a koreaiak számára gyakorlatilag az élethez való jogot jelenti. Ez a jog (is) gyakran spekulációk eszközévé válik. A novellákban fontos szerepet kap még a (dolgozókat gyakran eláruló) szakszervezet, az elittel szembehelyezkedő, a munkások jogaiért küzdő és így veszélyesnek nyilvánított (protestáns és katolikus) egyház. A szereplőknek általában alig vannak vágyaik; ha vannak, azok az emberhez méltó

létre korlátozódnak, túlvilági remény nem hajtja őket, a vallás szerepe csupán a társadalmi igazságosság hirdetésében merül ki.

Cso Sze-hi meglepően plasztikusan (számunkra majdhogynem komikusan) írja le szereplői mozgását, ami elsőre igen szokatlannak tűnhet. Ezen ábrázolás szerint a szegénység, a szánnivalóság a szereplők megjelenésében, testi fogyatékoságában is manifesztálódik, ami szintén a mesék eszköztárára jellemző. Nem derül ki egyértelműen, milyen szerepet szán a szerző a gyakori, egy novellán belüli narrátorváltásnak, ami időnként megnehezíti a szöveg olvasását; ez az elbeszélésmód talán a töredezettség ábrázolását szolgálja.

Bármilyen kitérés kísérlet eleve kudarcra ítéltségét, a szereplőket még az elvileg megnyugtató pihenés közben is fullasztóan körbeölelő világot tökéletesen érzékelteti *A Klein-kancsóból* idézett részlet: „A tengerhez mentünk, egy nejlonzacskóban italokat és félkész ételeket vittünk magunkkal. Ettünk, beszélgettünk és énekeltünk a szennyezett tenger partján. Amikor megmártóztunk a tengerben, a vízből áradt az olajszag. A lelkész nem tudott úszni. Ahogy haladtam előre a hullámokkal szemben, láttam, hogy int nekem, ne ússzak tovább. Megtettem még harminc métert, aztán visszafordultam. A testemet befedte a fáradt olaj

[...]. A fehér törölköző fekete lett, és bőrömről, amire a fáradt olaj rátapadt, lesiklottak a vízcseppek. Lerogytam a homokon, émélygett a gyomrom.”

A kötet elbeszélései önállóan is olvashatók, a lineáris olvasási módot betartva azonban regénnyé állnak össze, melynek főszereplői a Törpe és családja. A kötet végére egyértelművé válik: a törpeség nemcsak a fizikai adottságot, hanem a generációról generációra öröklődő kiszolgáltatottságot és a bekódolt alárendeltséget is jelenti.

SZÜTS-NOVÁK RITA

(Fordította Kim Bo-guk és Vargha Katalin, Nyitott Könyvműhely,
Budapest, 2008, 304 oldal, 2980 Ft)

Huszedik századi indiai novellák

India az angol nyelven megjelenő könyvek piacán a harmadik legtermékenyebb ország a világon – önálló művek, és nem csak a lakosság méreteiből adódó példányszámok tekintetében. A detroiti Gale Kutatóintézet által készített bibliográfia több mint félezer angol nyelvű indiai prózaíró listáz. Ha ehhez hozzávesszük, hogy az angol csak egy az Indiában beszélt számos nyelv között, a Noran Kiadó szinte lehetetlen feladatra ítélte a *Husza-*